

IZVEŠTAJ SA 5. SASTANKA KONZORCIJUMA 16. I 17. JANUARA 2013. U PIROTU

Četvrti radni sastanak u okviru realizacije TEMPUS EBAC 517200 projekta pod nazivom *Establishing and capacity building of the Southern Serbian Academy and the National Conference for Vocational Higher Education*, održan je u Pirotu, 16 i 17 januara 2013. Domaćin radnog sastanka bila je Visoka Strukovna Škola za Vaspitače iz Pirota. Sastanku su prisustvovali predstavnici Kaho Sint Lieven-a iz Belgije (Andre Govaert i Geert De Lepeleer), IPP-a iz Portugalije (Monica Vieira), Hochschule Aalen iz Nemačke (Rebecca Crimmins), kao i Visoke Strukovne Škole za vaspitače iz Kruševca (Aleksandar Vasić i Ivan Tomić) i Pirota (Danijela Vidanović, Sanja Kovačević, Aleksandar Spasić, Mirjana Stanković-Đorđević), Visoke Poljoprivredno- prehrambene Škole iz Prokuplja (Saša Petrović, Nikola Stolić, Ivica Stančić, Slavica Šuković), Visoke Strukovne Škole za Tekstil iz Leskovca (Đorđe Miltenović i Nebojša Ristić), Visoke Tehničko Tehnološke Škole iz Kruševca (Dragan Nikolić, Zorana Milosavljević, Nebojša Arsić), Visoka medicinska Škola Strukovnih Studija Čuprija (Ljiljana Milović, Tatjana Simović, Dragan Antić, Đorđe Stevanović, Milan Sretenović, Gordana Knežević, Svetlana Miljković, Mirjana Stamenković), Visoke Tehničke Škole Strukovnih Studija iz Niša (Dejan Blagojević, Aleksandra Boričić, Radomir Cekić i Danica Milošević), i Visoke Strukovne Škole Primenjenih studija iz Vranja (Damjan Stanojević, Gordana Bogdanović, Zoran Janjić i Nenad Janjić), kao i predstavnica Doma zdravlja u Čupriji (Brankica Marić). Sastanku nisu ni ovog puta prisustvovali predstavnici Ministarstva Prosvete i Nauke, iako su kao i u prethodnim slučajevima uredno pozvani, kao ni predstavnici VLHORA-e.

Dnevni red sastanka je usaglašen tokom decembra meseca 2012., kao i na sastanku u Čupriji koji je održan 13.12.2012.

Nakon pozdravne reči g-dina Geert De Lepeelera, prisutne je pozdravila g-dja Danijela Vidanović, direktor Visoke Škole strukovnih studija za vaspitače. Nakon toga prisutne je pozdravio Boban Nikolić, član Opštinskog veća, resorno zadužen za oblast van privrede, pozeleo uspešan rad kao i izneo uverenje da će ovaj projekat dati dugoročne rezultate koji će sistem visokog obrazovanja u Srbiji učiniti funkcionalnijim i efikasnijim.

Nakon prezentacije domaćina sastanka o svojoj ustanovi u okviru koje je detaljno predstavljena misija, vizija, SWOT analiza, strateški ciljevi kao i instrumenti politike kvaliteta, pristupilo se usvajanju izveštaja sa radnog sastanka koji je održan u Vranju 18. i 19.09.2012. Izveštaj je jednoglasno prihvaćen.

U okviru prezentovanja zaključaka do kojih se došlo tokom sastanka u Vranju, a koji su se odnosili na funkcionisanje studentskih asocijacija i parlamenata, konstatovan je niz sličnosti u zakonskim odredbama, načelima, definisanim misijama i vizijama kao i učešću u organima odlučivanja. Sa druge strane neki nedostaci i nedorečenosti sistema visokog obrazovanja u R. Srbiji predstavljaju ozbiljnu smetnju studentskoj mobilnosti i promovisanju vrednosti visokog obrazovanja kroz aktivnosti studentskih asocijacija u R.Srbiji.

Što se tiče komparativne analize sistema visokog obrazovanja u R.Srbiji i partnerskim zemljama, stavljen je naglasak na jedinstvenost uloge visokog obrazovanja kao pokretača razvoja kao i niz zajedničkih elemenata koji jasno ukazuju da je visoko obrazovanje u Srbiji u pogledu standarda, mehanizama funkcionisanja, kao i dinamičnosti, u velikoj meri deo jedinstvenog evropskog prostora visokog obrazovanja. Međutim, problem sa kojim se strukovno obrazovanje u R. Srbiji suočava svakodnevno poput, problema neprepoznavanja, nedostatka nacionalnog okvira kvalifikacija, nedostataka horizontalne prohodnosti između strukovnih i akademskih studija, nepostojanje direktne mogućnosti pristupa naučno-istraživačkim fondovima finansiranim od strane Ministarstva, nepostojanje integrisanih studijskih programa, predstavljaju ozbiljan nedostatak.

Posle ovih izlaganja predstavnici **KaHo Sint Lieven-a**, *Geert De Lepeler*, **IPP Port-a** *Monica Viera* i **Aalena Rebecca Crimmins** predstavili su mehanizme organizacije i upravljanja u sektoru ljudskih resursa u okviru svojih ustanova i institucija. Prisutni su naročito bili zainteresovani za politiku unapređenja kvaliteta nastavnog osoblja, procedure i uslove njihovih izbora, uslovljenost prethodnim iskustvom u radu i rezultatima rada u privredi, finansijskim aspektima kao i nekim indikatorima merljivosti njihovog rada. Pitanja za van-nastavno osoblje su se uglavnom odnosila na postupak njihovog angažovanja, vreme angažovanja, forme ugovora, finansijske aspekte, stepen kompetencije kao i procentualni odnosno **br** *studentata* - **br** *nastavnika* - **br** *van- nastavnog osoblja*.

Posle kraće pauze predstavnici Visoke Strukovne Škole za Tekstil iz Leskovca i predstavnici Visoke Hemijsko Tehnološke Škole Strukovnih Studija iz Kruševca, predstavili su prisutnima *Procedure sprovođenja studentskog samovrednovanja pedagoškog rada nastavnika*. Kroz sadržaj ankete i procedure obrade rezultata, analize rezultata na nivou stručnih tela, kao i postupaka u vezi preduzimanja korektivnih mera, prisutni su mogli konstatovati da je ova oblast postala jedan od glavnih pokretačkih mehanizama kvaliteta rada visokoobrazovnih ustanova uz naglasak da nije jedini. Zajednički zaključak je da se u okviru projekta pristupi formiranju jedinstvenog anketnog lista /po mogućstvu on line/, sa usvajanjem zajedničkih pravilnika i procedura kao i definisanju zajedničkog seta korektivnih mera.

Predstavnici Čuprije prisutnima su izložili prezentaciju sa temom *Uloga Informacionog povezivanja u cilju unapređenja kvaliteta rada u visokom obrazovanju*. Tom prilikom prisutnima su predstavljeni kapaciteti i dostupnost AMRES-a. AMRES predstavlja jedan od najznačajnijih resursa naučno-istraživačkog i obrazovnog rada i nosilac je razvoja informatičkog društva. Ova mreža obrazovnim i naučno-istraživačkim organizacijama i drugim članicama obezbeđuje pristup i korišćenje Interneta, informatičkih servisa i vezu sa nacionalnim i internacionalnim mrežama. Konstatovano je da uz odgovarajuća tehnička rešenja i modifikacije kroz pristup Amresu može dobiti jak informacioni resurs koji bi unapredio naš rad u pogledu integrativnih funkcija u okviru definisanih oblasti.

Nakon toga pristupilo se radu po grupama koje su imale zadatak da razmotre okvire uspostavljanja mehanizama upravljanja pitanjima ljudskih resursa u budućoj akademiji strukovnih studija.

U međuvremenu direktori svih partnerskih škola su u izdvojenom sastanku sa koordinatorom projekta g-din De Lepeleer-om razmatrali trenutnu situaciju u okviru realizacije projekta kao i probleme koji su posledica neaktivnosti Minsistarstva za Prosvetu i naučni i tehnološki razvoj Srbije. Uzimajući u vidu trenutnu situaciju u sistemu visokog obrazovanja i društvu konstatovano je da nije realno očekivati da se *Akademija strukovnih studija* formira i akredituje u predviđenim vremenskom intervalu, te stoga je potrebno preduzeti niz aktivnosti koje treba da ublaže te posledice. Naglašen je značaj podonošenja srednjeročnog izveštaja o toku realizacija aktivnosti na projektu i od pristunih je zatraženo da se aktivno uključe u sve potrebne aktivnosti koje se odnose na pisanje ovog izveštaja. Ovim je i završen prvi radni dan.

Drugi radni dan je počeo prezentovanjem rezultata po radnim grupama, kao i nastavkom sa diskusijom o iznetim zaključcima.

Nakon toga su predstavnici KaHo Sint Leiven-a, IPP Porta i Aalena predstavili misije, vizije, strukuru, aktivnosti i rezultate rada njihovih odeljenja zaduženih za međunarodnu saradnju. Kroz prikaz njihovih aktivnosti, kompetencija osoblja kao i nekih rezultata rada, svi prisutni su se jednoglasno saglasili o neophodnosti forimiranja jednog ovakvog odeljenja, koje bi imalo za cilj, da kroz uspostavljanje saradnje sa sličnim visokoškolskim ustanovama, unapredi kvalitet rada članica, stvori uslove za bolje rezultate, promoviše ustanove, regione, kao i celu zemlju i doprinese osnovnoj misiji visokog obrazovanja, a to je stvaranje uslova za bolji i humaniji život.

Predstavnici domaćina su priredili još jednu tematsku radionicu sa ciljem i naglaskom da u visokom obrazovanju *“nema mesta arhaizmu i da moderna visokoškolska ustanova ne može biti otuđena od života”*.

Ovakve tematske radionice, kao i prezentacije iz okvira kvaliteta rada naših visokoškolskih ustanova predstavljaju dobar način i put ka stvaranju osnova za zajedničku politiku kvaliteta, što jeste i jedan od osnovnih razloga za insitucionalno povezivanje.

Prisutni su po istom principu kao i prethodnog dana podeljeni u radne grupe i prisutpilo se razradi okvira i modela funkcionisanja odeljenja za međunarodnu saradnju na nivou akademije.

Kroz istaknutu misiju i viziju odeljenja, pregledno su date moguće strategije razvoja i funkcionisanja ovog odeljenja sa jasnim očekivanjima. Zajednički je konstatovano da ovi rezultati predstavljaju dobru osnovu za formiranje ovog, po svima izuzetno bitnog odeljenja za održivost ovog projekta.

Završni deo sastanka bio je posvećen detaljima koji su se odnosili na pitanja evaluacije do sada postignutog, kao i dalje aktivnosti na projektu. Tu je posebno istaknut značaj definisanja okvira i funkcionisanja zajedničke ICT službe, kao glavnog tehničkog instrumenta integracije u ciljnim oblastima. Takođe su razmatrana tehničko administrativna pitanja bitna za sveobuhvatno funkcionisanje projekta.

Dogovoreno je da sledeći radni sastanak koji će biti posvećen upravo pitanjima koja se odnose na zajedničku ICT službu bude održan u Ćupriji 12 i 13.03.2013.

U nastavku teksta se nalazi kratak pregled rezultata do kojih su radne grupe došle tokom dva dana sastanka.

Konzorcijum ECBAC 517200 projekta
Piroć januar 2013

PRILOG UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA

Tokom prvog dana sastanka, dve radne grupe su imale zadatak da daju svoje viđenje vezano za kadrovsku politiku u Srbiji na visoko školskim institucijama.

Prva radna grupa je došla do zaključka da je kadrovska politika u prvoj fazi razvoja. Razlog tome je taj što se Bolonjski proces ne primenjuje u praksi u potpunosti, jer naš obrazovni sistem još uvek nije spreman za sve njegove aspekte. Zato je neophodno insistirati na izmenama i dopunama zakona o visokom obrazovanju i doneti pravilnik o minimalnim uslovima za izbor nastavnika u zvanje što pre, a najhitnije bi trebalo precizno definisati kompetencije univerzitetskih i strukovnih profesora i uskladiti ih sa opisima radnih mesta, što bi podrazumevalo kreiranje jedinstvenih anketa za tu namenu. Naravno, neophodno je dalje sprovoditi kontrolu kvaliteta i raditi na njenom poboljšanju, što se može postići kroz razmenu iskustava nastavnog i van-nastavnog osoblja u okviru Akademije.

Kako kompetencije nastavnog osoblja nisu precizno definisane, javlja se potreba da se izvrši usklađivanje pravnih akata koji se odnose na nagrađivanje i motivaciju osoblja. Imajući u vidu da pedagoškog i metodološkog znanja ne nedostaje, definisanje nove metodike rada ne predstavlja veći problem, smatraju predstavnici ove radne grupe.

Praćenje i promocija učinka zaposlenih je u drugoj fazi razvoja, jer već postoje redovni izveštaji i analize nastavnog procesa i njegovog kvaliteta. Da bi se dalje napredovalo u ovoj sferi, neophodno je da postoji dobra saradnja sa tržištem rada u cilju razmene iskustava, kako bi se definisao nacionalni okvir kvalifikacija i pratio karijerni razvoj svršenih studenata. Neophodno je iz tog razloga što pre kreirati jedinstvenu ALUMNI bazu podataka za praćenje diplomiranih studenata.

Kako bi se obuka zaposlenih poboljšala u budućnosti i prešla iz druge faze u neku višu fazu razvoja, treba napraviti godišnji plan za obuku zaposlenih pri čemu je neophodno da rukovodstvo prepozna kvalitete zaposlenih i omogući obuku kroz razne vidove treninga, seminara, konferencija koje su u skladu sa tendencijama privrednog razvoja. Sledeći korak bio bi određivanje adekvatnih stimulacija za dalji profesionalni razvoj osoblja.

Druga grupa je procenila da se kadrovska politika na visokoškolskim institucijama nalazi u drugoj fazi razvoja. Situacija je takva da se pravni okviri, kao i standardi i procedure za poboljšanje kvaliteta počinju usmeravati ka razvoju institucija. Neophodno je dalje proširivati znanja o strategiji poboljšanja kvaliteta, uspostaviti instrumente za promociju i imenovanja, kriterijume za selekciju i obučavanje osoblja, što je sve moguće ostvariti kroz timski rad i saradnju sa drugim visokoškolskim institucijama i budućom Akademijom. Da bi se dalje napredovalo, potrebna je finansijska podrška države, ali je potrebno uspostaviti i jasnu i otvorenu komunikaciju i jasne i precizne procedure koje treba slediti.

Problem je u tome, što trenutno ne postoje kriterijumi evaluacije stepena obaveza i kompetencija nastavnog osoblja, kao ni osavremenjeni poslovni profili. Iz tog razloga, neophodno je ustanoviti kriterijume za evaluaciju i osvaremeniti poslovne profile koji će ukazivati na jasno definisane kompetencije osoblja.

Kadrovska administracija i pravna administracija je usresređena na optimizaciju učinka zaposlenih. Međutim, i dalje ne postoje pojedinačni pisani izveštaji, intervjui, niti bilo kakav sistem ugovora i procedura kojim se prati i na osnovu koga se podstiče učinak zaposlenih. Zato je neophodno da se rukovodstvo visokoškolskih institucija edukuje u pravcu poboljšanja učinka zaposlenih.

Kada je u pitanju obuka zaposlenih, već postoji izvesna podrška u domenu obučavanja, prepoznaje se potreba za obučavanjem na institucionalnom nivou, postoji plan obuke i efikasna ponuda za obukom, ali problem je u tome što se potreba za obučavanjem ne prepoznaje na ličnom nivou i što se plan obuke ne usavršava. Iz tog razloga, neophodno je ustanoviti plan obuke koji će biti u skladu sa potrebama obuke, ali i identifikovati lične potrebe za obukom u cilju optimizacije ličnih kompetencija i ispunjenja starteških ciljeva.

ODELENJE ZA MEĐUNARODNU SARADNJU PRI AKADEMIJI

Prva radna grupa je definisala viziju službe za međunarodnu saradnju na sledeći način: *Evropa znači jednakost u znanju i obrazovanju a time i kvalitet.* Po mišljenju ove grupe, servis za međunarodnu saradnju bi trebalo da omogući svim studentima i nastavnicima da učestvuju u međunarodnoj razmeni, učini pristup infomacijama i praćenje tokova u obrazovanju dostupnim, i omogući priznavanje stečenog obrazovanja, znanja i veština u evropskim okvirima. Prioritetni strateški ciljevi podrazumevaju formiranje nacionalne kancelarije za međunarodnu saradnju u okviru Akademije koja bi imala 8 članova, zatim osnivanje centra za jezike, dok bi u budućnosti trebalo omogućiti nastavnicima i studentima razne vidove obuke, aplicirati za razne međunarodne programe i olakšati međusobno prepoznavanje sličnih studijskih programa u evropskim okvirima. Pre svega, trebalo bi uspostaviti regionalnu sradanju, sa studentima iz regiona, zatim ustanoviti pravni okvir i doneti odluku ko bi sve mogao da učestvuje u sradanji, ali i obezbediti fond za donacije. Dalje, služba bi trebalo da pripremi evaluacioni izveštaj za akreditaciju integrisanih studijskih programa Akademije, doprinese internacionalizaciji i prepoznavanju srpskog visoko-školskog obrazovanja, kao i da omogući pristup nacionalnim i internacionalnim fondovima namenjenim za međunarodnu saradnju.

Druga radna grupa je formulisala viziju buduće službe za međunarodnu saradnju pri Akademiji na sledeći način: *Biramo Evropu da ojačamo naše intelektualne kapacitete za dobrobit naše domovine.* Servis bi trebalo da omogući mobilnost svim nastavnicima i studentima, da obezbedi učešće u naučno istraživačkim projektima, omogući međusobno poštovanje i toleranciju pri saradnji, omogući saradnju na regionalnom nivou i pruži mogućnosti daljeg usavršavanja. Internacionalna služba bi trebalo da pripremi evaluacioni izveštaj na engleskom jeziku za akreditaciju budućih integrisanih studijskih programa prema proceduri, da izabere osam članova koji će biti u njenom timu, oformi odvojene departmane za različita naučna polja, centar za jezike, precizira potrebe za posebne vidove obuke nastavnika i studenata i aplicira za međunarodne programe u okviru kojih će Akademija moći da funkcioniše (Leonardo Da Vinči). Trebalo bi iskoristiti već postojeće kapacitete kako bi se privukli studenti iz zemalja u okruženju za koje ne postoji jezička barijera, ustanoviti pravni okvir i razmotriti pitanje donacija u što skorijoj budućnosti.